

Informācija par pieaicinātā eksperta darba samaksas jautājumiem par tiesas sēdē veikto darbu¹

Civilprocesā (*Civilprocesa likuma 39.-43.pants, MK 01.09.2009. noteikumi Nr.983 "Ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu aprēķināšanas kārtība"*):

1. Ekspertam apmaksā (ja šis pienākums netiek apmaksāts saskaņā ar līguma noteikumiem):
  - tiesas uzdevumā veikto ekspertu darbu (ekspertīzes veikšanu un atzinuma sniegšanu);
  - braucienu no dzīves vai darba vietas līdz tiesas sēdes norises vietai un atpakaļ, izvēloties ekonomiski izdevīgāko veidu (izņemot taksometru);
  - izdevumus par naktsmītni, ja tiesas sēde, uz kuru aicina liecinieku vai ekspertu, ilgst divas vai vairākas dienas pēc kārtas un viņam jāpiedalās visās tiesas sēdes norises dienās vai ja liecinieka vai eksperta ierašanās saistīta ar pārlidojumiem.
2. Ja speciālists kā eksperts tiek izsaukts uz tiesas sēdi ar pavēsti sava atzinuma pamatošanai, tad šādas izmaksas varētu tikt pielīdzinātas atzinuma sniegšanai un būtu apmaksājamas ārpus līguma noteikumos paredzētajam.
3. atbildības saņemšanai par tiesas sēdē pavadīto laiku, speciālistam-ekspertam ir jāveic šādas darbības:
  - kad ir veiktas visas ar atzinuma sniegšanu saistītās darbības, tiesai (arī tiesas sēdē) iesniedz brīvā formā uzrakstītu un parakstītu iesniegumu (ar norādītiem rekvizītiem). Iesniegumam pievieno izdevums apliecināto dokumentus (piemēram, biļetes, rēķinus, čekus) un tiesas pavēsti, uz kuras ir atzīme ar apliecinājumu, ka persona ir piedalījies attiecīgā tiesas sēdē.
  - eksperta atbildības apmēru nosaka atbilstoši tiesu ekspertīžu iestāžu cenrāžiem vai, ja tāda pozīcija nav iekļauta cenrādī, tad atbilstoši eksperta iesniegtajam rēķinam.
  - par iesniegumā norādīto izmaksu apmaksāšanu lemj tiesnesis izskatot lietu, kurš var piespriest apmaksāt ekspertam atbildību kādai no pusēm vai Tiesu administrācijai (sevišķos gadījumos).
4. Samaksu veic lietas dalībnieks vai Tiesu administrācija pēc sprieduma spēkā stāšanās.

Kriminālprocesā (*Kriminālprocesa likuma 367.pants, MK 04.10.2005. noteikumi Nr.754 "Noteikumi par kriminālprocesuālo izdevumu atlīdzināšanas kārtību un apmēru"*)

1. Ekspertam ir tiesības saņemt atlīdzību:
  - par ceļa izdevumiem, kas saistīti ar ierašanos procesuālās darbības izdarīšanas vietā un atgriešanos dzīvesvietā,
  - par maksu par naktsmītni;
  - samaksu par darbu, izņemot gadījumus, kad persona piedalās procesā, izpildot savus dienesta pienākumus (kā arī, ar nosacījumu, ka darbs nav apmaksāts saskaņā ar līgumattiecībām no iestādes, kas pieaicinājusi ekspertu).
2. Izdevumus atlīdzina Tiesu administrācija no valsts budžetā tam paredzētiem budžeta līdzekļiem. Ja saņemts atteikums atlīdzināt izdevumus, šāds lēmums ir apstrīdams un pārsūdzams Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.
3. Samaksas apmēru par:
  - procesa virzītāja uzdevumā paveikto darbu nosaka izmeklēšanas iestāde, prokuratūra, tiesa vai Tiesu administrācija, ņemot vērā eksperta kvalifikāciju un pamatojoties uz procesa virzītāja uzziņu (*MK noteikumu Nr.754 pielikums*);
  - izdevumiem par braukšanu ar sabiedriskajiem transportlīdzekļiem (izņemot taksometru) - atbilstoši braukšanas tarifam attiecīgā transportlīdzeklī;
  - izdevumiem par personīgā transportlīdzekļa izmantošanu - atbilstoši patērētajai degvielai, kilometrāžai un attiecīgā tr-l. patēriņam;

---

¹ Sagatavotajam pārskatam ir informatīvs raksturs. Par tiesību regulējuma interpretācijas jautājumiem ir iespēja vērsties pie tiesību aktu izstrādātāja Tieslietu ministrijas vai Tiesu administrācijā.

- izdevumus par naktsmītnes (viesnīcas) izmantošanu - normatīvajos aktos par komandējuma izdevumu atlīdzināšanu noteiktajā apmērā.

4. Atlīdzības samaksa Tiesu administrācijā ir iesniedzams procesa virzītāja apstiprināts eksperta iesniegums ar tam pievienotiem izdevumus apliecinošiem dokumentiem.

5. Ņemot vērā, ka samaksa tiek paredzēta par "procesu virzītāja uzdevumā paveikto darbu" un arī uz tiesas sēdi aicina procesa virzītājs konkrētā kriminālprocesuālā stadijā, tad apmaksājams arī darbs piedaloties tiesas sēdē, sniedzot liecību par eksperta atzinumu.

Administratīvajā procesā (*Administratīvā procesa likuma 18.panta trešā daļa, 178.- 182.pants, MK 31.08.2004. noteikumi Nr.748 "Noteikumi par atlīdzības izmaksu lieciniekam, tulkam un ekspertam administratīvajā procesā tiesā"*)

1. Ekspertam (tiesas pieaicinātajam speciālistam) ir tiesības saņemt atlīdzību:

- par ceļa izdevumiem par braucienu no dzīvesvietas līdz vietai, uz kuru tiesa viņu ir izsaukusi, un atpakaļ šādā apmērā:

*ja izmantots sabiedriskais transportlīdzeklis, izdevumus sedz atbilstoši attiecīgā sabiedriskā transportlīdzekļa tarifam, pamatojoties uz iesniegtajiem izdevumus apliecinošiem braukšanas dokumentiem;

*ja izmantots personīgais transportlīdzeklis, izdevumus sedz par patērēto degvielu, ņemot vērā brauciena maršrutu un kilometražu, kā arī nepieciešamo attiecīgās markas degvielas daudzumu un pamatojoties uz degvielas uzpildes staciju izsniegtiem minētos izdevumus apliecinošiem dokumentiem (čeki, kvītis);

- naktsmītnes izdevumus, ja vietā, uz kuru tiesa viņu ir izsaukusi ir jāuzturas ilgāk par vienu dienu. Maksimālo apmēru nosaka normatīvie akti par komandējuma izdevumu atlīdzināšanu;

- dienas naudu 4,27euro par katru dienu;

- ekspertam, kurš pēc tiesas aicinājuma pildījis uzdevumu no pamatdarba brīvajā laikā vai kurš nestrādā algotu darbu, ir tiesības saņemt atlīdzību par tiesas uzdevumā paveikto darbu (ja darbs nav apmaksājams saskaņā ar līgumattiecībām no iestādes, kura ir vadošā komisijas ekspertizē).

2.lai saņemtu atlīdzību eksperts Tiesu administrācijā iesniedz darba pārskatu un uzziņu par piedalīšanos tiesā (*MK noteikumu Nr.748 pielikums*).

Administratīvās pārkāpuma lietvedības procesā

267.pants "Summas, kas jāizmaksā cietušajiem, lieciniekiem, ekspertiem un tulkiem" nosaka:

Cietušajiem, lieciniekiem, ekspertiem un tulkiem atlīdzina izdevumus, kas radušies sakarā ar ierašanos pēc tās institūcijas (amatpersonas) uzaicinājuma, kura lietvedībā ir administratīvā pārkāpuma lieta.

Cietušajiem, lieciniekiem, ekspertiem un tulkiem noteiktā kārtībā darbavietā tiek saglabāta darba alga par visu prombūtnes laiku sakarā ar institūcijas (amatpersonas) uzaicinājumu, kura lietvedībā ir administratīvā pārkāpuma lieta.